

The story of FinTech India

-Published 26 Sep 2020

The article was published with **Nobat Newspaper** on **26 September 2020** in Gujarati language. Below is the English translation of the same.

Have you ever thought how the finance sector changed? From cash to cheques to digital currency. How did the old method of queuing at banks to pay someone changed to net banking? If you are thinking technology than your answer is right but there is more to the story than just technological development. The change has been possible because of the FinTech revolution in India. According to the report by Research and Markets, India is one of the fastest growing [FinTech market](#) in the world with highest adoption rate advancing China. The overall transaction value of the FinTech market is estimated to jump from \$65 billion in 2019 to \$140 billion in 2023. With the pandemic scenario, this growth might go even higher. The finance ecosystem has 8 players each complementing each other to reach the end goal which are customers. These 8 players are incumbents, start-ups, big techs, investors/VCs, universities, policy makers, government and regulators. On top of these, there are other enablers like management consulting firms, law firms, incubators/start-up hubs.

The complete finance ecosystem started to change when FinTech revolution begun due to technological advancement. The new methods of doing the old tasks were more efficient, cost effective and faster than ever before. In India, the [biggest challenge](#) new FinTechs faced was operating in a country with second largest unbanked population. Furthermore, there were many other barriers like lack of financial-awareness and policy-gaps. But on the other hand, the traditional banking was costly which was going to change with simplistic FinTech innovations. How did each player played a considerable role in uplifting the change?

The FinTech change started with start-ups testing new grounds and improved methods. To help start-ups quickly initiate commercial testing RBI formed [regulatory sandbox \(RS\)](#) in the year 2016. RS allowed FinTech start-ups to test products and services in a controlled environment with limited regulation and customer exposure. The government understood the potential benefits of the FinTechs and a need for the change of methods. The RS system of quickly testing business models and frameworks to iterate based on the feedback would not only advance start-ups but also the regulators, policy makers and customers.

[Government](#) has acted as the backbone of the FinTech start-ups by encouraging entrepreneurial climate and liberating the policies and regulations. Government of India (GOI) took big initiatives like launching National Payments Council of India (NPCI), Digital India Program and Jan Dhan Yojana. Furthermore, government also announced Aadhar (UID), UPI (Unified Payment Interface), GST (Goods and Services Tax). These moves encouraged and empowered the FinTech community in India. Government of India has played a major role in making India achieve highest FinTech adaption rate compared to other countries. GOI provided tax benefits for the businesses and consumers. Government has constantly played a major role in changing the spectrum.

Without funding start-ups, would have had a difficult time surviving. The Investors/VCs played an important role in encouraging new start-ups. According to research from Accenture the FinTech investment grew \$1.9 Billion in 2018 to \$3.7 Billion in 2019. [Payments and lending](#) sector have dominated investments in India. This might lead the way to other FinTech sectors in near future. Investor/VCs not only provides funding to company but also guidance. PhonePe the digital payment

arm of the e-retailer Flipkart is backed by China's conglomerate Tencent which owns WeChat, the largest digital payment service in China. WeChat provides PhonePe a legacy to follow.

Big tech firms realised the booming opportunity in India's immature FinTech ecosystem. Global giants like Facebook, Google, Amazon, Samsung and Apple entered FinTech ecosystem. Facebook owned messaging application WhatsApp recently started peer to peer (P2P) payment service using UPI. With more than 200 million active users WhatsApp is about to make a huge impact on the P2P payment market. Google launched its own Google Tez payment service. Whereas Amazon has introduced Amazon pay and Samsung introduced Samsung pay. Apple is also planning to take a piece of the action by launching Apple pay in near future.

With all the development in FinTech India, the population had to stay upskilled which is where Universities come in the picture. FinTech becoming the lucrative future path with limited skilled people. [Universities](#) play a very important role in imparting the knowledge according to the market need. IIM-Calcutta has a 6 months FinTech course competing with online course of SP Jain School of Global Management. In future, there is a high potential of all major universities providing specialisation in FinTech.

As FinTech start-ups were innovating the ecosystem incumbents (banks) were not able to keep up with the increasing change. According to Ernst & Young the biggest challenge for incumbents has been the agility to implement big changes. Big banks hold the pressure of large number of customers and testing new services in a quick manner has been a difficult task. FinTech start-ups also work on a different level when it comes to regulations whereas big banks have much stricter policies. [Incumbents](#) are likely to hold strong balance sheets with the power to takeover FinTech start-ups. FinTech partnerships with incumbents is a beneficial strategy for both the parties. With Indian market pacing towards maturation we would surely see more FinTech partnerships and takeovers.

Some of the [enablers](#) of the ecosystem are management consulting firms, law firms and start-up incubators. Management consulting firms have been widely used by big banks to accommodate the lack of skill and advise on the future strategy. Regulatory consulting is a lucrative business used by start-ups as well as incumbents. Lastly the incubators helping start-ups train and guide through the journey. Overall FinTech ecosystem have been flourished by the mutual effort of all the players but there is still a long way to go. This is just the beginning of the FinTech India revolution.

ફિનટેક (નાણાકીય ટેકનોલોજી) ભારતની વાત

આપણે ક્યારેય વિચાર્યું છે કે નાણા ક્ષેત્ર કંતી રીતે અને કેટલું બદલાઈ ગયું છે? પહેલા રોકડ વહેવાર થતો હતો તેમાંથી રોકના વહેવાર વધવા મંડ્યા અને રોકડ વહેવાર આંધ્ર થવા મડ્યા. હવે રોકના વહેવારમાંથી ડિજિટલ ચલણના વહેવાર વધવા મંડ્યા. આને કારણે પહેલા બેંકમાં લાઈન લાગતું હતું તેને બદલે હવે નેટ બેંકીંગના વહેવારો વધવા મંડ્યા. આને ટેકનોલોજીનો વિકાસ કહીએ તો વાત સારી છે, પરંતુ ખરેખર ફક્ત ટેકનોલોજી વિકાસ સિવાય ઘણી વધારે વાત છે. ભારતમાં નાણાકીય ક્રાંતિને કારણે આ પરિવર્તન શક્ય બન્યું છે. રિસર્ચ અને માસ્ટરપ્લાન સ્પોર્ટ અનુસાર ભારત વિશ્વના સૌથી મડાંથી વિકસત ક્રિન્ટેક માર્કેટ પેકી એક છે અને અત્યારે ક્રિન્ટેક માર્કેટ અપનાવવામાં ભારતે રીળને પણ પાછળ મૂકી દીધું છે. ક્રિન્ટેક માર્કેટનું મૂલ્ય ૨૦૧૯ માં ૬૫ અબજ ડોલર હતું તે વહીને ૨૦૨૦ માં ૧૪૦ અબજ ડોલર થવાનો અંદાજ છે, પરંતુ અત્યારની આ કોરોના પેનેડેમિકે રોગચાળાને કારણે આ વૃદ્ધિ અંદાજ કરતા પણ વધારે થશે. આ નાણાકીય પરિસ્થિતિ જેનો અંતિમ ક્યોય ગ્રાહક છે. ત્યાં સુધી પહોંચવા માટે ૮ સ્ટેપ છે જે એકબીજાના પૂરક છે. ૧) નાણાકીય ક્ષેત્રના વડા, સ્ટાર્ટ-અપ, ઈન્વેસ્ટર્સ, યુનિવર્સિટી, પોલિસી બનાવનાર ગવર્નમેન્ટ આ બધાની ઉપર મેગ્નેમેન્ટ કન્સલ્ટીંગ ફર્મ, લોર્કમ હોય છે.

ટેકનોલોજીનો કારણે ક્રિન્ટેક (નાણાકીય) ક્રાંતિને શરૂઆત થઈ ત્યારે નાણાકીય વહેવાર માંની ઈકો સિસ્ટમ ખડાવાવાનું શરૂ થયું. આ નવી પદ્ધતિને કારણે નાણાકીય કાર્યો વધવા કરતા વધુ કાર્યક્ષમ રીતે

થવા લાગ્યા, અર્થમાં ઘટાડો થયો, અને નાણાકીય વહેવારો ઝડપી થવા લાગ્યા. આટલું ભારતમાં સૌથી મોટો પડકારનો સામનો કરવો 'મેમ્બરશીપ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ફંડ' કરવો પડ્યો હોય તો એ ભારતમાં અનબેંકડ સિસ્ટમનો તદ્દપૂરતો આર્થિક જગતનો અભાવ, અને નવી સિસ્ટમની સમજણનો અભાવ, પરંતુ બીજી બાજુ પરંપરાગત બેંકીંગ સિસ્ટમ મોટી હતી ત્યાં હિન્ટેક નવિનતા સાથે ખલાશીને સરળ બનેલ છે. નવી નાણાકીય સિસ્ટમ ભારત મો ફિન્ટેક આવી તેમાં ઘણા બધા ફેક્ટર આવી તેમાં ભૂમિકા કેવી રીતે ભજવી?

ફિન્ટેકની ફેરફારની શરૂઆત સ્ટાર્ટ-અપ અને સુધારેત પદ્ધતિની ચકાસણીથી થઈ. સ્ટાર્ટ-અપને વ્યવસાયિક પ્રકાશ કરવા માટે ટીપ્પવ બેંક સીફ ઇનિસિયેટિવ ઝેરુબેટરી સેન્ટ્રોક્ષ (આરએસ) ની સંપર્ક માં રચના કરી. આર.એસ. દ્વારા ફિન્ટેક સ્ટાર્ટ-અપને પોતાના ગુપ્ત કે સર્વિસની મોડક્ટની શરૂઆત કરવા માટે મર્યાદિત નિયમન સાથે ગ્રાહકના સંકેપ કરવાની કે પોતાનું સ્ટાર્ટ-અપ ચાલુ કરવાની મંજૂરી આપી. સરકારે પણ ફિન્ટેકના કાયદા ઉપરાંત સરકારે આધાર (ચુઆઈડી) અને જીએસટી (ગુડ્રુ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ) ભારતમાં ચાલુ કર્યા. આ પગલાંને કારણે ભારતમાં ફિન્ટેક સમુદાયને ઘણું મોટાહન મળ્યું. અચ્ચ દેશોની લુભામાં ભારત સરકારનો નવી નાકાઈય ટેકનોલોજી અપનાવવાનો રેટ ઘણો વધુ છે. ભારત સરકારે ફિન્ટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે દેશ બેંકીંગીટ આપ્યા તથા ઉત્પાદકના વેપારીઓના ટેક્ટિકોજી બદલવામાં બહુ મોટો ભાગ ભરવેલ છે.

અને મને પ્રવર્તમાન નાણાકીય સ્ટાટ-અપ્સને બે નાણાકીય વ્યવસ્થામાં ફેટફરની જરૂરિયાત ભંડોળ ન મળે તો નવા સમજીને તે મુજબ પગલાં લેવાનાં બિઝનેસને બજારમાં મુકવાનું

મુકદ્દલ બની ગયો. આ સમયે રોકાણકારોએ નવા બિઝનેસને પ્રોત્સાહન કરવામાં મદદરતી ભૂમિકા ભજવેલ છે. એકસંચેન્સ્ટ્રાના સંશોધન મુજબ, રિજિસ્ટર્ડ રોકાણ ૨૦૧૮ માં ૧૦૯ બિલિયન ડોલર હતું જે ૨૦૧૮ માં એટલે કે ફક્ત એક બ વરસમાં ૩૦૧ બિલિયન ડોલર થઈ ગયેલ છે. પેમેન્ટ એન્ડ લેન્ડિંગ એટેન્ડે ક્ષેત્ર ધારા ક્ષેત્ર ભારતમાં રોકાણમાં પ્રમુખ ભૂમિકા ભજવે છે. આ વસ્તુ નજીકના ભવિષ્યમાં અન્ય ફિન્ટેક ક્ષેત્ર તરફ ઈશારો કરે છે. ધારાકારો ફક્ત નાણાં ધીરનીઓ કામ નથી કરતા, પરંતુ સ્વેચ્છાથી માર્ગદર્શન પણ પૂરું પાડે છે. ઈ ઈટી ઈટી ફિલપકાર્ટના ડિરિજલ પેમેન્ટ માટે ફોન જે નો મુખ્ય હાથ છે તેને કોમ્પોઝે મેટ્ટ ટેનજર દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવે છે જે વીરો જે ડિરિજલ છે. આ સિસ્ટમનો માલિક છે. આમ વીરો ફોન જે ને વારસો આપે છે.

મોટી કંપનીઓને ભારતની અપરિચક વાઈટ કલેક્ટર સિસ્ટમમાં તેઓની તક મળે છે. વૈશ્વિક દિગ્ગજો જેવી કે ફેસબુક, ગૂગલ, એમેઝોન, એપલ જેવી કંપનીઓએ ભારતની નાણાકીય સિસ્ટમમાં પ્રવેશ કર્યો છે. તાજેતરમાં ફેસબુકની માલિકીની વોટ્સઅપ દ્વારા તાજેતરમાં યુ.પી. આઈ.જી. ઉપયોગ કરીને પાંચ એટલે કે એક વ નેટવર્કમાં વેબસાઈટો છે તે ઓળખી અસરપરસ ચક્રવર્ણીની સેવા શરૂ કરી ૨૦૦ મિલિયનથી વધુ સક્રિય વપરાશકર્તાઓ સાથે વોટ્સઅપ બોડાયેલ છે. માટે ડિજિટલ પેમેન્ટ ઉપર આની ખુબ મોટી અસર થશે. ગૂગલ દ્વારા પોતાની ગૂગલ તે જ ચક્રવર્ણી શરૂ કરવામાં આવી. બધાએ એમેઝોન દ્વારા એમેઝોન પે એસ સેમસંગ દ્વારા સેમસંગ પે સ્વચ કરવામાં

આવી :

ફિન્ટેરુ સ્ટાર્ટ-અપ
 ઇકોસિસ્ટમને જાણે એ અત્યારે
 ભારતીય બજારમાં જેવી વિશાળ
 હિસ્સો છે એ બેંકો આ વધા
 પટિર્વર્તનને તાત્કાલિક
 અપનાવવા માટે અસમર્થ હતાં.
 અર્નસ્ટ એન્ડ યંગ દ્વારા
 અત્યારના બે નાણાકીય ક્ષેત્રમાં
 કાર્યરત છે તે ઇન્સ્ટિટ્યુટ માટે
 મોટો પડકાર અને ફેરફારને
 આમલાં મુકવો એમ છે. મોટી
 બેંકો ઉપર વધારે ગ્રાહકો
 હોવાથી વધારે ડાકડાંનું દબાણ
 તથા બી નાણાકીય સંસ્થાને
 ઝડપથી અમલાં મુકવામાં
 મુશ્કેલી નડતી હોય છે. થયારે
 ફિન્ટેરુ સ્ટાર્ટ-અપ એક અલગ
 લેવલ ઉપર કામ કરે છે થયારે
 મોટી બેંકોમાં થઈ કડક નિયમો
 અને કડક નીતિઓ હોય છે.
 આવી બેંકો જેની બેલેન્સ શીટ
 ઘણી સારી હોય છે તેઓ ફિન્ટેરુ
 સ્ટાર્ટ-અપને ટેકો આપર
 કરવાની શક્તિ ધરાવે છે. બજા
 પક્ષો માટે ફિન્ટેરુ ભાગીદારી એ
 ફાયદાકારક બ્લુ રચના છે.
 મોટી બેંકો દ્વારા પોતાને ત્યાં
 કોશિશ્વનો અમાવ થયો તે વે
 દૂર કરવા અને ભવિષ્યની
 બેલેન્સના ગોઠવામાં મેળવેએક
 કન્સલ્ટીંગ કંપનીની વ્યાપકપણે
 ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
 ડેયુલેટરી કન્સલ્ટીંગ કંપનીનો
 સ્ટાર્ટ-અપ અને બેંકો દ્વારા
 વ્યાપકપણે ઉપયોગ થાય છે.
 આમ બંનેએ તો ફિન્ટેરુ
 ઇકોસિસ્ટમ (નવી નાણાકીય
 પ્રણતી) તમામ ત્યક્તિગોના
 પદ્ધતિથી વિકસિત થઈ છે.
 પરંતુ ભારતમાં આ નાણાકીયમાં
 સિસ્ટમ એટલે કે ફિન્ટેરુ
 ઇકોસિસ્ટમની હજુ ફક્ત
 શરૂઆત છે. ભારતે આ હિલ્કમાં
 હજુ ઘણી લાંબી મજલ કાપવાની

:: आलेखन ::
 मनन निरुपमार्थ पडोहरिया
 mananvadodaria2@gmail.com

Figure 1: The article published in Nobat Newspaper on 26-09-2020